

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 5505
Tarih : 21.02.2020

26074

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

Ulusların kendi anadillerinde eğitim alma ve eğitim dillerini tayin etme hakkı; kültürel bir miras olan dillerini korumanın ötesinde, bilimsel olarak da kanıtlandığı gibi bireylerin başarı veya başarısızlıklarında büyük bir rol oynamaktadır. Bugün dünyanın birçok ülkesinde anadilde eğitim ve öğretim hakkı anayasal güvence altındadır. Ancak bugün Türkiye'de farklı dil ve lehçelere yaklaşım sadece yasakla sınırlı kalmamakta; anadiller yok sayılmakta, inkâr edilmekte ve Türkçe dışındaki tüm diller üzerinde kısıtlama ve yasak politikaları yürütülmektedir.

Bugün hala ilkokula başlarken bile tek kelime Türkçe bilmeden eğitim alan binlerce çocuk var. Yalnızca anadilinde konuşabilen ve en önemlisi anadilinde düşünebilen bu çocukların vatandaşı oldukları ülkenin en temel görevi olan eğitim haklarını sadece resmi dil ile almaya ve bununla düşünmeye zorlanmaları, başarılı olma ihtimallerini çok büyük bir oranda düşürmektedir. Anadilin kullanımının engellenmesi toplumun bütün bireylerini değişik boyutta etkilese de, tartışmasız olarak en fazla çevresi ile iletişimini anadili ile sağlayan çocukları etkilemektedir.

Türkiye çok dilli bir ülke olmasına, Türkçe, Kürtçe, Arapça, Rumca, Ermenice, Hemşince, Lazca, Süryanice, Adigece, Pomakça ve çok sayıda dile ev sahipliği yapmasına rağmen, anadilde eğitim halen yasaktır.

26074

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de yaşayan farklı dillerin tanınması ve korunması için herhangi bir çalışma planınız var mıdır?
- 2) Bugün Türkiye'de hangi diller yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır? Bu dillerin korunması ve geliştirilmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 3) Türkiye halklarının kendi anadillerinde eğitim alma hakları neden engellenmektedir?
- 4) Kürt dilini, kültürünü ve edebiyatını araştıran Kürt kurumlarının, televizyonların ve yayınevlerinin kapatılmasının yasal dayanağı nedir?
- 5) Kürtçenin, Türkiye'de yasal statüye kavuşması için yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?
- 6) TBMM Genel Kurulu'nda yapılan Kürtçe konuşmaların tutanaklara halâ "bilinmeyen dil" olarak geçirilmesinin sebebi nedir?